

Rolnummer 6636
Arrest nr. 69/2018 van 7 juni 2018

ARREST

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 1253*ter*/5 van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg Namen, afdeling Namen, familierechtbank.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters J.-P. Snappe, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 6 maart 2017 in zake P.A. tegen V.D., waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 8 maart 2017, heeft de Rechtbank van eerste aanleg Namen, afdeling Namen, familierechtbank, de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 1253ter/5, *in fine*, van het Gerechtelijk Wetboek (namelijk het derde lid met betrekking tot partnergeweld), dat de feitelijk samenwonenden uitdrukkelijk van het toepassingsgebied ervan uitsluit, niet met name de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met andere, supranationale wetsbepalingen zoals het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in zoverre het, in een feitelijke context waarin de bodemrechter, bij wie concurrerende vorderingen zijn ingesteld om, gedurende de tijd dat de verrichtingen van vereffening-verdeling plaatsvinden, het genot van het gebouw in onverdeeldheid toegewezen te krijgen, vorderingen waarvoor hij zich *uitdrukkelijk* bevoegd verklaart (hetgeen elke interpretatie van de gestelde vraag in de vorm van een toegang tot de rechter uitsluit) en bij de genoemde feitelijk samenwonenden *uitdrukkelijk* het bestaan vaststelt van een sinds meer dan 12 jaar gevestigde levensgemeenschap, een zekere, onbetwistbare gemeenschap die ruimschoots vergelijkbaar is met die welke het gevolg zijn van een huwelijk of van een wettelijke samenwoning (waarvan de duur en/of de intensiteit soms trouwens heel wat minder zijn), die feitelijk samenwonende die het slachtoffer is van een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of van een poging om een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, belet automatisch op zijn verzoek en behalve bij uitzonderlijke omstandigheden het recht te kunnen genieten het gebouw in onverdeeldheid te betrekken, hetgeen klaarblijkelijk nadelig voor hem is en een discriminatie tussen de gezinnen/levensgemeenschappen kan doen ontstaan naargelang zij bestaan uit gehuwde partners, wettelijk samenwonenden of feitelijk samenwonenden, in een periode waarin het feitelijk samenwonen een ruim verspreide samenlevingsvorm is, die zelfs de meerderheid uitmaakt, dat alles in de hiervoor in herinnering gebrachte feitelijke context, ook en ten overvloede wetende dat geregeld feitelijke verbintenissen worden opgeheven na een levensgemeenschap die vergelijkbaar is met, en zelfs nog intenser is dan, die met betrekking tot een huwelijk of een wettelijke samenwoning ? ».

De Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. B. Renson, advocaat bij de balie te Brussel, heeft een memorie ingediend.

Bij beschikking van 1 maart 2018 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers P. Nihoul en E. Derycke te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 21 maart 2018 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 21 maart 2018 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

P.A. et V.D. wonen sinds ongeveer 12 jaar feitelijk samen. Uit hun verbintenis is geen enkel gemeenschappelijk kind geboren. Maar elk van de partijen huisvest een eigen kind in de onverdeelde verblijfplaats. De partijen zijn onverdeelde mede-eigenaars van een gebouw en gaan akkoord om uit onverdeeldheid te treden. Elk van de partijen verzoekt echter om in het gebouw te kunnen verblijven.

De verwijzende rechter acht zich materieel bevoegd om de vraag te beslechten wie van beide voormalige feitelijk samenwonenden, die daarenboven onverdeelde mede-eigenaars van het betwiste gebouw zijn, er mag blijven in afwachting van de afloop van de verrichtingen van vereffening en verdeling. Hij stelt zich vervolgens vragen over de wettelijke basis van de vordering tot organisatie van de onderscheiden verblijfplaatsen. Overeenkomstig zijn gebruikelijke rechtspraak is hij van oordeel dat hij zich dienaangaande moet baseren op artikel 19, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Hij wijst daarenboven erop dat het voorkeurmechanisme zoals bedoeld in artikel 1253ter/5 van het Gerechtelijk Wetboek enkel van toepassing is op echtgenoten en wettelijk samenwonenden. Hij heeft bij het Hof, in een soortgelijk dossier, reeds een prejudiciële vraag aanhangig gemaakt met betrekking tot het verschil in behandeling tussen, enerzijds, echtgenoten en wettelijk samenwonenden en, anderzijds, feitelijk samenwonenden, vraag waarop het Hof heeft geantwoord met zijn arrest nr. 4/2017 van 19 januari 2017. De verwijzende rechter wijst echter erop dat het Grondwettelijk Hof in dat arrest van oordeel is geweest dat hetgeen uiteindelijk in het geding was, de toegang was voor feitelijk samenwonenden die uit elkaar gaan, tot een rechter die ermee belast is hen van elkaar te scheiden. Hij is derhalve van mening dat hij een nieuwe prejudiciële vraag moet stellen die beter is afgebakend en die absoluut geen betrekking heeft op de toegang tot de rechter, maar op de omstandigheid dat de feitelijk samenwonende die daarenboven onverdeeld mede-eigenaar van een gebouw is, indien hij het slachtoffer is van partnergeweld of indien blijkt dat er ernstige aanwijzingen daarvan bestaan, niet automatisch het voordeel van het genot van het gebouw geniet in een context waarin de betrokken Rechtbank zich bevoegd heeft verklaard om van die vordering kennis te nemen en waarin uitdrukkelijk is vastgesteld dat de beide partijen, feitelijk samenwonenden, sinds meer dan 12 jaar onder elkaar een echte, zekere en onbetwistbare levensgemeenschap hebben gevestigd, die ruimschoots vergelijkbaar is met die welke het gevolg zijn van een huwelijk of een wettelijke samenwoning, en die hen met name ertoe gebracht heeft samen een gebouw in onverdeeldheid te verwerven.

De verwijzende rechter doet daarenboven voorlopig uitspraak met toepassing van artikel 19, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

Hij stelt de hierboven vermelde prejudiciële vraag.

III. In rechte

- A -

A.1. De Ministerraad wijst allereerst erop dat het Hof, met zijn arrest nr. 4/2017 van 19 januari 2017, reeds heeft geantwoord op een prejudiciële vraag die dezelfde bepaling beoogt en door dezelfde rechter is gesteld. De Ministerraad is derhalve van mening dat, met toepassing van artikel 26, § 2, tweede lid, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, het Hof niet ertoe gehouden is de prejudiciële vraag te beantwoorden omdat het gaat om hetzelfde onderwerp, waarbij zowel de in het geding gebrachte wettelijke normen als de daartegen gerichte grieven worden beoogd. Het onderwerp van de prejudiciële vraag, zelfs met de aanvullende preciseringen die zij bevat, die in werkelijkheid slechts zuiver feitelijke preciseringen zijn, beoogt een identieke norm (artikel 1253ter/5 van het Gerechtelijk Wetboek) en betreft een mogelijke discriminatie tussen feitelijk samenwonenden, enerzijds, en wettelijk samenwonenden en echtgenoten, anderzijds, in het kader van de toewijzing van de gemeenschappelijke woning in geval van huiselijk geweld. Het debat met betrekking tot de bestaanbaarheid van die bepaling met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet werd beslecht en is derhalve gesloten.

A.2. In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord. De wetgever heeft bewust ervoor gekozen feitelijk samenwonenden zonder gemeenschappelijke kinderen van de bevoegdheid van de familierechtbank uit te sluiten wegens het fundamentele verschil dat bestaat tussen die feitelijk samenwonenden en echtgenoten en wettelijk

samenwonenden. De uitsluiting van feitelijk samenwonenden van de bevoegdheid van de familierechtbank heeft tot gevolg dat zij geen aanspraak kunnen maken op de procedurele waarborgen die eigen zijn aan de familierechtbank en die met name zijn verankerd in de artikelen 1253ter/4 en 1253ter/5 van het Gerechtelijk Wetboek. Dat verschil berust op het feit dat de feitelijk samenwonenden bewust ervoor gekozen hebben niet te opteren voor een van de twee wettelijk geregelde vormen van verbintenis en aldus hun koppel van elk dwingend juridisch statuut uit te sluiten. De Ministerraad wijst erop dat het Hof reeds het bestaan heeft erkend van een objectief verschil tussen die categorieën van personen, die bijgevolg verschillend mogen worden behandeld, met name op procedureel vlak.

De Ministerraad wijst voorts erop dat de plaats van de wettelijk samenwonenden in de invoering van de familierechtbank veel aandacht vanwege de wetgever voor zich heeft opgeëist. Uiteindelijk heeft de wetgever duidelijk zich ertegen verzet de koppels die ongebonden samenwonen in de bevoegdheden van de familierechtbank op te nemen wegens het fundamentele verschil tussen die koppels en diegenen die voor een van de twee wettelijke vormen van samenwoning hebben geopteerd. Hij heeft in dat opzicht gewezen op de onmogelijkheid om het begrip « feitelijke samenwoning » te definiëren, wegens de onduidelijke afbakening van dat begrip. Verscheidene passages uit de parlementaire voorbereiding worden aangevoerd ter staving van die stelling. Aangezien geen eenduidige definitie van het begrip « ongehuwd samenwonenden » kon worden gevonden, werden bij artikel 572bis, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 128 van de wet van 30 juli 2013 betreffende de invoering van een familie- en jeugdrechtbank, aan de familierechtbank de vorderingen tussen echtgenoten en wettelijk samenwonenden betreffende de uitoefening van hun rechten of betreffende hun goederen, alsook de voorlopige maatregelen die daarop betrekking hebben, toevertrouwd. Het nieuwe artikel 1253ter/5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek had niet anders tot stand kunnen komen. De feitelijk samenwonenden opnemen zou strijdig zijn geweest met de geest van de nieuwe wet en met de door de wetgever ingevoerde algemene hervorming.

De Ministerraad preciseert vervolgens dat de situatie van de feitelijk samenwonenden vóór en na de inwerkingtreding van het nieuwe artikel 1253ter/5 van het Gerechtelijk Wetboek onveranderd is gebleven. Zij beschikken dus thans over dezelfde vorderingen als die waarover zij voordien beschikten. De Ministerraad herinnert ook aan het arrest van het Hof nr. 24/2002 van 23 januari 2002. Hij onderstreept voorts dat de situatie die het gevolg is van artikel 1253ter/5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek wel degelijk het recht op toegang tot een rechter betreft en dat, zoals het Hof in zijn arrest nr. 4/2017 heeft gesteld, de in het geding zijnde bepaling geen gevolg heeft ten aanzien van de andere rechten van de feitelijk samenwonenden. Een feitelijk samenwonende beschikt inzonderheid over een vordering voor de gemeenrechtelijke rechter in kort geding op grond van artikel 584 van het Gerechtelijk Wetboek in geval van feitelijkheden, waaronder met name geweld, die door zijn partner zijn begaan tegen zijn persoon of zijn goederen, alsook over een vordering voor de rechtbank van eerste aanleg in het kader van artikel 19, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, dat de rechter de mogelijkheid biedt, alvorens recht te doen en in elke stand van de rechtspleging, een voorafgaande maatregel te bevelen om de vordering te onderzoeken of een tussengeschil te regelen dat betrekking heeft op een dergelijke maatregel, dan wel de toestand van de partijen voorlopig te regelen, hetgeen de verwijzende rechter precies heeft gedaan. Hetgeen de verwijzende rechter klaarblijkelijk uit het oog heeft verloren, is dat de instelling van de familierechtbank en de regel bepaald in artikel 1253ter/5 van het Gerechtelijk Wetboek die daaruit voortvloeit, geen enkele wijziging ten gronde met zich hebben meegebracht ten aanzien van de rechten van koppels of ten aanzien van de rechten van de kinderen. Met de wets hervorming van 2013 wenste men slechts de rechtspleging te regelen. Aangezien de verwijzende rechter zich materieel bevoegd heeft verklaard om de vraag te beslechten wie van beide voormalige feitelijk samenwonenden, die daarenboven onverdeelde mede-eigenaars van het betwiste gebouw zijn, daarin kan blijven in afwachting van de afloop van de verrichtingen van vereffening-verdeling, blijkt de gestelde prejudiciële vraag zonder belang voor de oplossing van het geschil dat hij dient te beslechten, aangezien het eventuele procedureprobleem geregeld is. Niets belet thans de regels met betrekking tot de toewijzing van het genot van de gemeenschappelijke verblijfplaats aan de echtgenoot die het slachtoffer is van geweld, ten gronde bij analogie toe te passen. De verwijzende rechter heeft trouwens voorlopig uitspraak gedaan over de toewijzing van de afzonderlijke verblijfplaatsen. De Ministerraad wijst erop dat in het kader van conflicten tussen feitelijk samenwonenden de rechtspraak reeds in de zin van een analoge redenering is gegaan. Het staat aan de rechter elke situatie die zich voor hem aandient geval per geval te beoordelen, aangezien er geen nauwkeurige definitie van het begrip « feitelijk samenwonenden » bestaat en aangezien dat begrip heel wat verschillende vormen kan betreffen. De Ministerraad herinnert eraan dat het Hof van oordeel is dat het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden op zich geen discriminatie inhoudt en dat van discriminatie slechts sprake zou zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen. Te dezen kan daaruit geen discriminerende behandeling ten nadele van de feitelijk samenwonenden

voortvloeien, gelet op de mogelijkheid voor hen om hun zaak aan een rechter voor te leggen en al hun rechten te doen gelden. Het verschil in behandeling dat het voorwerp uitmaakt van de prejudiciële vraag, blijkt derhalve objectief, redelijk en evenredig.

- B -

B.1.1. Artikel 1253*ter*/5 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« Naast de maatregelen die werden genomen overeenkomstig de artikelen 19, tweede lid, en 735, § 2, kan de rechtbank de volgende voorlopige maatregelen nemen :

1° alle maatregelen betreffende de uitoefening van het ouderlijk gezag, de organisatie van de verblijfsregeling en het recht op persoonlijk contact bevelen of aanpassen;

2° de uitkeringen tot levensonderhoud begroten, wijzigen of afschaffen;

3° de afzonderlijke verblijfplaats van de echtgenoten of de wettelijk samenwonenden vaststellen;

4° aan een der echtgenoten verbod opleggen om, voor de tijd die hij bepaalt, eigen of gemeenschappelijke roerende of onroerende goederen, zonder de instemming van de andere echtgenoot te vervreemden, te hypothekeren of te verpanden; hij kan de verplaatsing van de meubelen verbieden of het persoonlijk gebruik ervan aan een van beide echtgenoten toewijzen;

5° de echtgenoot die de roerende goederen onder zich heeft, verplichten zich borg te stellen of voldoende solvabiliteit aan te tonen;

6° gebruik maken van dezelfde bevoegdheden als hem bij artikel 221 van het Burgerlijk Wetboek zijn toegekend;

7° de echtelijke verblijfplaats van de echtgenoten vaststellen indien zij het daar niet over eens zijn.

Wanneer de vordering werd ingesteld bij verzoekschrift, dan dient de inleidingszitting plaats te vinden binnen vijftien dagen na de datum waarop het verzoekschrift is neergelegd.

Wat betreft de in het eerste lid, 3°, bedoelde vaststelling van de afzonderlijke verblijfplaats, indien een echtgenoot of een wettelijk samenwonende zich tegenover de andere schuldig gemaakt heeft aan een feit als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek, of heeft gepoogd een feit te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan, krijgt de andere echtgenoot of wettelijk samenwonende behalve bij uitzonderlijke omstandigheden, het genot van de echtelijke of de gemeenschappelijke verblijfplaats toegewezen, indien hij daarom verzoekt.

De in het eerste lid, 4°, bedoelde daden van vervreemding zijn alle daden bedoeld in artikel 1 van de wet van 16 december 1851 van de wet tot herziening van het hypothecair stelsel en in artikel 8 van de wet van 10 februari 1908 betreffende de zee- en binnenvaart.

In het in het eerste lid, 6°, bedoelde geval kan het vonnis van de familierechtbank worden ingeroepen tegen alle tegenwoordige of toekomstige derdenschuldenaars, nadat het hun, op verzoek van een van de partijen, door de griffier zal zijn betekend. Wanneer het vonnis ophoudt gevolgen te hebben, krijgen de derden-schuldenaars op dezelfde wijze daarvan bericht ten verzoeken van de meest gereede partij ».

B.1.2. De voormelde bepaling biedt de familierechtbank de mogelijkheid voorlopige maatregelen te nemen indien de verstandhouding tussen echtgenoten of wettelijk samenwonenden ernstig verstoord is.

B.1.3. Meer in het bijzonder vloeit uit artikel 1253*ter*/5, eerste lid, 3°, van het Gerechtelijk Wetboek, in samenhang gelezen met het derde lid ervan, voort dat, wat betreft de vaststelling van de afzonderlijke verblijfplaats, indien de echtgenoot of de wettelijk samenwonende zich schuldig heeft gemaakt aan een van de feiten van geweld opgesomd in artikel 1253*ter*/5, derde lid, de andere echtgenoot of de andere wettelijk samenwonende de familierechtbank erom kan verzoeken de echtelijke of de gemeenschappelijke verblijfplaats toegewezen te krijgen.

B.2.1. Uit de feitelijke elementen en de motivering van de verwijzingsbeslissing volgt dat bij de familierechtbank een vordering is ingesteld om uit de onverdeeldheid te treden van een pand waarvan twee feitelijk samenwonenden mede-eigenaar waren. De familierechtbank acht zich materieel bevoegd om, op verzoek van de partijen, ook de vraag te beslechten wie van beide voormalige feitelijk samenwonenden in het pand mag blijven in afwachting van de afloop van de verrichtingen van vereffening en verdeling.

B.2.2. De familierechtbank oordeelt vervolgens dat de wettelijke basis die de rechter de mogelijkheid biedt concurrerende vorderingen te beoordelen van twee voormalige feitelijk samenwonenden die mede-eigenaar zijn van een pand waarin zij gedomicilieerd zijn en die elk gedurende de tijd dat de verrichtingen van vereffening en verdeling plaatsvinden, in dat pand willen blijven, artikel 19, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek is, dat de rechter de mogelijkheid biedt, alvorens recht te doen, in elke stand van de rechtspleging, een voorafgaande maatregel te bevelen om de vordering te onderzoeken of een tussengeschied te

regelen dat betrekking heeft op een dergelijke maatregel, dan wel de toestand van de partijen voorlopig te regelen. De verwijzende rechter doet opmerken dat hij bij zijn beoordeling niet, met toepassing van artikel 1253*ter*/5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, de voorkeur kan geven aan de voormalige feitelijk samenwonende die beweert het slachtoffer te zijn van partnergeweld, omdat het in die bepaling beoogde voorkeurmechanisme slechts van toepassing is op echtgenoten en wettelijk samenwonenden. Hij stelt bijgevolg aan het Hof een vraag over de bestaanbaarheid van artikel 1253*ter*/5, derde lid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre het enkel echtgenoten en wettelijk samenwonenden beoogt en niet feitelijk samenwonenden die sinds meer dan twaalf jaar een levensgemeenschap vormen.

Uit die bepaling vloeit immers voort dat de echtgenoot of de wettelijk samenwonende de familierechtbank, in het geval dat de andere echtgenoot of de andere wettelijk samenwonende zich schuldig heeft gemaakt aan een van de feiten van geweld zoals bedoeld in die bepaling, erom kan verzoeken de echtelijke of de gemeenschappelijke verblijfplaats toegewezen te krijgen, wat de feitelijk samenwonende die het slachtoffer is van eenzelfde feit op grond van die bepaling niet kan vragen.

Het Hof beperkt het onderzoek van de prejudiciële vraag tot de vergelijking die, wat betreft de toepasbaarheid van de in het geding zijnde bepaling, door de verwijzende rechter aan het Hof is voorgelegd tussen echtgenoten en wettelijk samenwonenden, enerzijds, en feitelijk samenwonenden die, zoals te dezen, meer dan twaalf jaar een levensgemeenschap vormen, anderzijds.

B.3.1. De Ministerraad is van mening dat het Hof de prejudiciële vraag niet dient te beantwoorden aangezien het onderwerp van die vraag identiek is met het onderwerp van de prejudiciële vraag waarop het Hof heeft geantwoord bij zijn arrest nr. 4/2017 van 19 januari 2017.

B.3.2. Artikel 26, § 2, tweede lid, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof bepaalt :

« § 2. Indien een vraag te dien aanzien wordt opgeworpen voor een rechtscollege, dan moet dit college het Grondwettelijk Hof verzoeken op deze vraag uitspraak te doen.

Het rechtscollege is daartoe echter niet gehouden :

[...]

2° wanneer het Grondwettelijk Hof reeds uitspraak heeft gedaan op een vraag of een beroep met een identiek onderwerp ».

B.3.3. Die bepaling biedt een rechtscollege de mogelijkheid een prejudiciële vraag niet te stellen wanneer het Hof reeds uitspraak heeft gedaan op een vraag met een identiek onderwerp, maar verbiedt het rechtscollege niet om dat wel te doen.

Daarenboven is de prejudiciële vraag die in de thans voorliggende zaak is gesteld niet identiek met de vraag waarop het heeft geantwoord bij zijn arrest nr. 4/2017.

B.4.1. De wetgever heeft ervoor gekozen de geschillen tussen feitelijk samenwonenden die geen gemeenschappelijke kinderen hebben, van de bevoegdheid van de familierechtbank uit te sluiten.

De parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepaling vermeldt :

« Het door de Senaat geamendeerde wetsontwerp brengt dit knelpunt opnieuw naar boven. Het doet de vraag rijzen of rechtsgevolgen moeten worden verbonden aan een concrete situatie waaraan de betrokkenen de hier bedoelde gevolgen níet hebben willen geven. Het gaat dus niet op dat de wetgever de niet wettelijk gestructureerde ‘ paren ’, de gehuwden en de wettelijk samenwonenden zomaar met elkaar gelijkstelt. De vaagheid van het begrip ‘ paar ’ leidt tot onzekerheid. Dat moet worden voorkomen.

[...]

[...] Aangezien het ontbreekt aan een criterium op grond waarvan duidelijk wordt vanaf wanneer de wet twee mensen als een ‘ paar ’ beschouwt, moet de wetgever zich ervan onthouden die situatie te willen regelen. De keuze om niet te huwen noch wettelijk te gaan samenwonen, is volledig vrij. De wetgever moet die individuele keuzevrijheid eerbiedigen » (*Parl. St.*, Kamer, 2012-2013, DOC 53-0682/021, p. 16).

B.4.2. De wetgever kon redelijkerwijs ervan uitgaan dat de feitelijk samenwonenden bewust ervoor gekozen hebben niet te opteren voor een van de twee wettelijk geregelde vormen van samenleven, het huwelijk en de wettelijke samenwoning. De door feitelijk samenwonenden gevormde gemeenschap staat immers niet met dezelfde zekerheid vast als die welke ontstaat uit het huwelijk of uit de wettelijke samenwoning en daaruit vloeien niet dezelfde rechten en plichten voort. Terwijl de echtgenoten en wettelijk samenwonenden hun

relatie hebben geformaliseerd en hun wederzijdse rechten en plichten hebben bepaald, zijn de feitelijk samenwonenden niet dezelfde juridische verbintenissen jegens elkaar aangegaan, waarbij de feitelijke samenwoning geen geïnstitutionaliseerde vorm van samenleven uitmaakt, zelfs in het geval waarin zij meer dan twaalf jaar heeft geduurd.

B.5.1. Bij zijn arrest nr. 4/2017 van 19 januari 2017 heeft het Hof daarenboven geoordeeld dat het recht op toegang tot de rechter, dat een onderdeel is van het recht op een eerlijk proces, in het geding is in een zaak die soortgelijk is aan die welke in de thans voorliggende zaak bij het Hof aanhangig is gemaakt. Het Hof heeft dus onderzocht of de personen die feitelijk hebben samengewoond toegang hebben tot een rechter bij wie ze om voorlopige maatregelen met betrekking tot de toewijzing van de verblijfplaats zouden kunnen verzoeken die gerechtvaardigd zijn ingevolge het plegen van feiten van geweld als bedoeld in de artikelen 375, 398 tot 400, 402, 403 of 405 van het Strafwetboek of ingevolge de poging feiten te plegen als bedoeld in de artikelen 375, 393, 394 of 397 van hetzelfde Wetboek, of indien er ernstige aanwijzingen voor dergelijke gedragingen bestaan.

B.5.2. Het recht op toegang tot de rechter is in de thans voorliggende zaak niet in het geding aangezien de verwijzende rechter zich materieel bevoegd heeft geacht om, op verzoek van de partijen, de vraag te beslechten wie van de beide voormalige feitelijk samenwonenden in het pand mag blijven in afwachting van de afloop van de verrichtingen van vereffening en verdeling.

B.6. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 1253*ter*/5, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus gewezen in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 7 juni 2018.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels